

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1905. Andra Kammaren. N:o 26.

Tisdagen den 21 mars.

Kl. $1\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 14 innevarande mars.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. *C. von Friesen* aflämnade Kungl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

angående beredande af pension åt döfstumlärarpersonalen samt dess änkor och barn;

angående försäljning af tre till lotten n:o 1 af förra militiebostället Tvångstorp n:o 3 i Kristianstads län hörande lägenheter;

angående försäljning af en till lotten n:o 2 af förra militiebostället Tvångstorp n:o 3 i Kristianstads län hörande lägenhet;

angående försäljning af vissa delar af Roma klosters kungsgård i Gottlands län;

angående försäljning af vissa lägenheter från indragna militiebostället Löfvestads kungsgård n:o 46 i Malmöhus län;

angående försäljning af vissa områden från förra militieboställena Raskarum n:is 6, 8 och 9 samt Raskarum n:is 3 och 5 i Kristianstads län;

angående vissa ändringar i gällande bestämmelser rörande afvittringen inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker; och

angående anslag för vissa undersökningar rörande fiske- och mindre hamnar.

Dessa propositioner blefvo på begäran bordlagda.

Vidare öfverlämnades af herr statsrådet m. m. *E. F. W. Meyer* Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter aflidne muraren P. Öhmans hustru Maria Amalia Öhman, född Karlström.

Jämväl sistnämnda proposition bordlades på begäran.

Andra Kammarens Prot. 1905. N:o 26.

§ 3.

Upplästes en till herr talmannen ankommen, så lydande skrifvelse:

Till herr talmannen i Riksdagens Andra Kammare.

För den åtgärd, som på Riksdagen må ankomma, får jag härmed vördsamt anmäla, att fullmäktigen i riksgäldskontoret, bergsbruksidkaren Johan Johansson, hvilken den 11 februari 1903 af Riksdagen förordnats att vara en af kommitterade för tryckfrihetens vård, den 2 nästlidne februari aflidit. Stockholm i justitieombudsmansexpeditionen den 20 mars 1905.

CARL LEIJONMARCK.

Knut von Matern.

Efter hemställan af herr talmannen beslöt kammaren att onsdagen den 29 innevarande mars företaga val af tolf valmän att, gemensamt med ett lika antal valmän från Första Kammaren, välja en kommitterad för tryckfrihetens vård efter den afgångne.

§ 4.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord hvilande proposition till Riksdagen angående förvaltning af Trollhätte kanal- och vattenverk m. m.

§ 5.

Vidare föredrogs hvar för sig de på kammarens bord hvilande motionerna; och hänvisades därvid herr *G. V. Roos' m. fl.* motion, n:o 228, till konstitutionsutskottet samt herr *H. Anderssons* i Västra Nöbbelöf motion, n:o 229, och herr *J. G. Hazéns* motion, n:o 230, till Riksdagens särskilda utskott n:o 2.

Vid föredragning härafter af herr *K. A. Staaffs m. fl.* motion, n:o 231, begärdes ordet af

Herr Biesèrt, som yttrade: Ehuru jag fortfarande anser, att proportionella val hvila på rättvis grund, kan jag dock icke för närvarande biträda Kungl. Maj:ts proposition angående proportionella val till Riksdagens Andra Kammare. Den för mig afgörande anledningen, hvarför jag intager denna ståndpunkt, är den uppfattning, jag fått, att folkstämningen i de flesta delar af vårt land rörande denna fråga i hög grad förråder icke allenast obenägenhet för, utan till och med motvilja mot ifrågavarande

nya valsätt. Vid en så djupt ingripande grundlagsändring som den nu föreslagna synes det mig vara synnerligen oklokt att påtvinga valmännen en anordning, som de ej vilja veta af.

Men jag håller tillika före, att en utsträckning af rösträtten till Andra Kammaren oförtöfvadt bör genomföras. Detta har jag alltid i förhållande till valsättet betraktat som en hufvudsak.

Det förslag, som blifvit väckt i den nu föredragna motionen, ansluter sig mycket nära till nu gällande bestämmelser, då det, förutom sitt hufvudändamål att tillmötesgå rösträttskrafvet, i hufvudsak endast innebär, att i sammanhang härmed städernas representationsrätt bringas i så nära öfverensstämmelse med landsbyggderna som på grund af förhållandena synes vara möjligt, men i öfrigt lämnar orubbad en valordning, mot hvilken hittills intet allmännare klander försports.

Vid sådant förhållande och i följd af min här uttalade uppfattning beder jag, herr talman, att få instämma i det yrkande, som i den föredragna motionen framställes.

Häruti instämde herr *von Friesen*.

Vidare anfördes ej. Ifrågavarande motion jämte det af herr Biesert nu afgifna yttrandet öfverlämnades till konstitutionsutskottet.

§ 6.

Föredrogos, men bordlades åter statutskottets utlåtande n:o 5 och sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 4.

§ 7.

Bevillningsutskottets härefter föredragna memorial n:o 17, med framställning om öfverlämnande till Riksdagens särskilda utskott n:o 2 af två till bevillningsutskottet hänvisade motioner, blef af kammaren godkändt.

§ 8.

Anmälades och godkändes sammansatta banko- och lagutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 24, till Konungen, i anledning af väckt motion angående förändrad organisation af den kontroll, som af staten utöfvas öfver bankverksamheten.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

§ 10.

Till bordläggning anmälades:

sammansatta banko- och lagutskottets memorial n:o 3, angående ersättning till utskottets sekreterare;

lagutskottets utlåtande n:o 35, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag rörande afgäld från afsondrad lägenhet, dels ock trenne med föranledande af berörda proposition afgifna motioner.

§ 11.

Afgåfvos motioner af:

herr *J. E. Centerwall*, n:o 232, om upphäfvande af 54 § regeringsformen och 50 § riksdagsordningen; och

herr *vice talmannen P. Pehrson*, n:o 233, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891.

Dessa motioner blefvo på begäran bordlagda.

§ 12.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *J. Johanson* i Valared under 4 dagar fr. o. m. d. 21 mars och
 » *O. F. Trapp* » 8 » » » 21 » .

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,45 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.